

หนีรถติดไปนอกเมือง นั่งคุยกับคุณพ่อศิลปินกราฟิตี้แนวหน้าของไทย พัทธพล แดงรื่น หรือคนในวงการอาจจะรู้จักเขาในชื่อ Alex Face ที่สตูดิโอย่านพุทธมณฑลสาย 2 ที่ Alex บอกกับเราว่า ตัดสินใจย้ายจากในเมืองออกมาแถวนี้ตั้งแต่ทราบว่า คุณแพท (ภรรยา) ตั้งท้อง เพราะการระบายอากาศในเมืองมันไม่เหมาะกับงานศิลปะที่ต้องใช้สีเท่าไรนัก และถึงจะผ่านการให้สัมภาษณ์มาไม่น้อย แต่นี่ถือเป็นครั้งแรกที่ Alex เปิดบ้านรับการพูดคุยในสถานะคุณพ่อของน้องมาร์ดี—ลูกสาววัยแปดขวบ เชื่อว่าเขาคงไม่ถนัดการพูดคุยเรื่องพ่อๆ ลูกๆ เท่ากับการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลงานศิลปะของตัวเอง เพราะต้องคุยกันไปสักพักเลยกว่าที่คุณพ่อ Alex จะคลายอาการเกร็งในการพูดคุย และหันมาใช้คอนเซ็ปต์การพูดคุยที่ว่า “เอาเป็นเหมือนคุยเล่นกันดีกว่าครับ” (หัวเราะ)

ก่อนจะมาเป็นศิลปินอิสระ คุณทำอะไรมาบ้าง

ที่จริงเราก็ทำงานศิลปะ วาดรูป เขียนงาน พวกกราฟิตี้ ฟันสเปร์ย ก็ทำมาเรื่อยๆ มันเป็นเรื่องที่เราชอบ แต่ในประเทศเรา คำว่าศิลปินอิสระมันฟังดูไม่มีอนาคตใช้ปะ (หัวเราะ) ไม่มีเงิน มันดูเป็นอาชีพไม่ได้หรือเปล่าสำหรับประเทศเรา... ก็เลยต้องทำงานอื่นเสริมเพื่อให้เราอยู่รอดด้วย แต่ว่างานเสริมพวกนั้นมันก็อยู่ในเส้นทางศิลปะนี่แหละ

อะไรที่ทำให้คิดว่า เป็นศิลปินก็จำเป็นต้องมีเงิน

ลูกนี่แหละเป็นความตั้งใจของเราเลย เพราะเมื่อก่อนเราทำงาน เราก็ทำเพราะความสนุกและความชอบ ก็คาดหวังว่ามันจะเลี้ยงเราได้ แต่ก็ไม่ได้ทุ่มเทขนาดนั้น ณ ตอนนั้น มันก็ทำแบบจับพลัน จับใจ ฟันก็ไปฟันแบบเร็วๆ ไม่ได้คิดว่ามันต้องออกมาดีหรือเปล่า จนมีลูก

มันทำให้เรามีพาวเวอร์ขึ้นมาโดยอัตโนมัติเลย ว่าเราต้องทำงาน เรามีลูก ลูกเรากำลังจะเกิด หลายๆ อย่างทำให้เราตั้งใจทำงานมากขึ้น โฟกัสกับอนาคต เรารู้ว่าเราต้องทำงานไปเพื่ออะไร เพราะเมื่อก่อนเราทำเพื่อตัวเอง แต่ตอนนี้ทำเพื่ออนาคตของลูกด้วย กว่าเด็กจะโตต้องใช้เงินเท่าไร มันทำให้เราเป็นคนจริงจังขึ้นมาเลย

อย่างตอนแพทท้องเนี่ย โอ้ย คินน้ำมะพร้าวทุกวันครับผม ลูกจะได้ผิวดี (หัวเราะ) เราก็ต้องดูแลเขาด้วยทำงานไปด้วย ต้องแยกสตูดิโอออกมาจากบ้าน เมื่อก่อนอยู่โชคชัย 4 ก็ย้ายมาอยู่แถวพุทธมณฑล เราตั้งใจยับยั้งให้มันสบายขึ้น ต้องปรับตัวกันหลายอย่าง แต่พออยู่ไปก็ชิน แล้วก็ชอบมากกว่าในเมือง เพราะอากาศดีกว่า สภาพรอบข้างดีกว่า

คิดว่า การเปลี่ยนสภาพแวดล้อมหรือว่าลูก มีส่วนสำคัญในการคิดงานตลอดหลายปีที่ผ่านมา

ตอนเริ่มก็ไม่ได้คิดงานออกหรอก แต่การมีลูกมันทำให้เราคิดอะไรหลายๆ มุม จากที่เมื่อก่อนไม่ได้สนใจอะไรมากมายกับโลกใบนี้ เราอยู่แค่ในโลกของตัวเอง แต่พอมีลูก มันเริ่ม... เฮ้ย! ลูกเราต้องโตขึ้นไปอยู่ในสังคม เราก็เลยเริ่มมองสังคมว่า ต่อไปสังคมที่ลูกเราต้องอยู่มันจะเป็นยังไงวะ เริ่มเกิดคำถาม เริ่มสนใจประเด็นอื่นๆ ในสังคมไปโดยปริยาย ความรู้สึกนั้นก็เลยมาอยู่ในงานศิลปะของเราด้วย แล้วก็เริ่มวาดหน้าลูกเพื่อบอกเล่าเรื่องสังคม

เหมือนเราก็ได้แรงบันดาลใจจากลูกมาใช้ในการทำงานศิลปะ จนกลายเป็นว่างานของเราติดตามจังหวะชีวิตเขามาเรื่อยๆ เด็กสามขวบที่ได้แรงบันดาลใจมาจากน้อง ก็เลยมีอายุแปดปีเท่าน้อง เพราะมันเริ่มตั้งแต่ตอนที่เราเห็นหน้าเขาตอนเขาเกิด

เราสงสัยว่าทำไมเขาทำหน้าบึ้งๆ หรือทำไมเด็กทุกคนถึงต้องหน้ามู้ๆ แบบนี้ เราสงสัย เราก็เอาคาแรกเตอร์นี้แหละมาคิด ว่าเขาสงสัยอะไร เขาสงสัยอนาคตหรือเปล่า เราก็เอาตรงนี้มาเล่า แล้วตัวการ์ตูนมันก็น่าจะเล่าเรื่องได้ ซอฟต์กว่า เราอาจจะพูดเรื่องซีเรียสในมุมที่มันซอฟต์ลงได้

เราว่าทุกคนมันก็เป็นห่วง มีความกังวล แต่จริงๆ โลกก็เป็นของมันอย่างนี้ คือไม่ใช่ที่เราเครียดทั้งวันว่าลูกจะเป็นยังไงวะ ไม่ได้เป็นขนาดนั้น แต่เราก็เอาพวกนี้มาเตือนผ่านงานศิลปะ เพื่อสื่อให้คนอื่นเห็นและคิดตามบ้าง

จำภาพแรกที่วาดคาแรกเตอร์เด็กผู้หญิงสามตาออกมาได้ไหม

ภาพแรกมันเป็นสเก็ตช์ลงในสมุดก่อน คือการวาดรูปของเรามันเหมือนการเขียนไดอารี่มั้ง แต่ไม่ได้เขียนเป็นตัวอักษร พอเรามีลูก ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ณ ตอนนั้น เราก็ต้องวาดหน้าเขา หรือเวลานั่งวาดอะไรเล่น เราก็วาดหน้าเด็ก

แล้วตอนนั้นเป็นช่วงที่มีจุดเปลี่ยนอีกอย่างคือ เราพ่นกราฟตีหน้าตัวเองมาประมาณ 7-8 ปีแล้ว มันเลยเป็นที่มาของ Alex Face จนมันเริ่มต้นแล้ว พอมีลูกก็เหมือนเรากำลังหาคอนเซ็ปต์ใหม่ๆ วิธีการทำงานใหม่ๆ พอดี ก็เลยเปลี่ยนมาเขียนหน้าเขาเลย

จากสเก็ตช์ในสมุด จำกำแพงแรกที่ได้พ่นหน้าเด็กคนนั้นลงไปได้ไหม

กำแพงแถวศูนย์สิริสิทธิ์ จำได้ว่าไปกับเพื่อน เข้าไปในซอยเป็นป่าหญ้า เราก็พ่นอยู่ตรงนั้น แบบไม่ได้มีคาแรกเตอร์อะไร แต่ก็พ่นหน้าเขา ใส่ชุดแรกเกิดใส่หมวกไหมพรม ยังไม่ได้มีกระต่ายหรือมีชุดอะไรมาคลุม

แล้วพัฒนาการของคาแรกเตอร์เริ่มมาตอนไหน

มันก็เปลี่ยนมาเรื่อยๆ นะ หลังจากพ่นหน้าเด็กบนกำแพงแรก เพื่อนก็ชวนไปทำโชว์ที่เซียงใหม่ ก็ไปพ่นชั้นที่สอง แล้วก็เป็นหน้าเด็กมาเรื่อยๆ โอเดียนมันก็ค่อยๆ มาเอง

อย่างตอนแรกเราก็พ่นสัตว์หลายๆ แบบ มีไก่ วัว กวาง ช้าง หลายคาแรกเตอร์ แต่หลังๆ พ่นกระต่ายบ่อย เพราะมีช่วงหนึ่งเรารู้สึกว่ากระต่ายมันน่าจะเล่าเรื่องได้ดี มันดูมีความเป็นเหยื่อของสังคม

ทำไมเลือกคาแรกเตอร์ที่แสดงออกถึงความเป็นเหยื่อ

เพราะตอนที่มิลูก เราได้ยินข่าวเด็กถูกทำร้ายบ่อย ซึ่งช่วงนี้ก็อาจจะมีย หรือมีตลอดหรือเปล่า... แต่เราก็หวังว่ามันจะหมดสักทีนะ คือตอนนั้นมีข่าวหนึ่งที่แม่เงิรต์มากคือ เด็กห้าเดือนถูกพ่อเมาทุบม้ามแตก แล้วมารดีอายุไม่ห่างจากนั้นมาก ก็ 5-6 เดือนเหมือนกัน เราก็กำลังเป็นพ่อมือใหม่ ลูกเราห้าเดือนเขาตัวเล็กนิดเดียว แล้วถูกกระแทกม้ามแตก เราแบบน้ำตาจะไหลอะ อึ้งเหมือนกันนะ ว่าเด็กตัวนิดเดียวเอง เขาก็ทำได้ไง

เราก็เลยรู้สึกว่าเด็กเป็นเหยื่อของหลายๆ อย่าง เลยพยายามเอาคาแรกเตอร์ที่ให้ความรู้สึกเป็นเหยื่อมาสื่อ แล้วกระต่ายมันก็เล่าอารมณ์นั้นได้ เพราะมันเป็นสัตว์ที่มักจะถูกล่า

ในฐานะศิลปินที่ทำงานสะท้อนสังคม คุณกังวลอะไรในสังคมที่ลูกสาวจะเติบโตขึ้นมาอีกบ้าง

ก็ห่วงหลายเรื่องนะ แต่ถ้าที่สุดก็คงเป็นเรื่องคน เพราะว่าคนเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนได้ทุกอย่าง ทำได้ทั้งดีและไม่ดี ไม่อยากให้เขาไปเจอคนเห็นแก่ตัว คนไม่ดี จิตไม่ปกติ โมโหง่าย ก็เลยกลัวเรื่องนี้

มาร์ดีรู้ไหมว่าตัวเองเป็นที่มาทำให้มีคาแรกเตอร์ตัวนี้

เขารู้นะ เพราะเราคุยกับเขาตลอด ว่าป๊าได้แรงบันดาลใจมาจากมาร์ดี แต่มันไม่ได้หมายความว่า มันต้องเป็นมาร์ดีนะ อาจเป็นเด็กคนอื่น หรืออาจเป็นป๊าตอนเด็ก หรืออาจจะเป็นใครก็ได้ เพราะเขาจะได้ไม่รู้สึกว่านี่คือตัวเขา แล้วมาผูกติดอยู่กับงานเรา

ตัวจริงของมาร์ดีเป็นเด็กแบบไหน

อย่างแรกเลยคือพูดเก่ง เป็นเด็กแสบป๊ะ เข้าสังคมได้ เข้ากับคนได้ เราก็คือโอเคเรื่องนี้ อย่างเวลาไปแคมป์ เสียงมาร์ดีจะดังตลอดเวลาเลย เล่าเรื่องนู่นเรื่องนี้ให้เพื่อนฟังตลอด เป็นคนชอบเล่า เราก็คงต้องบอกให้เขาหยุดฟังด้วย

นอกจากคุยเก่งแล้ว เห็นแววว่ามาร์ดีจะชอบอะไรเหมือนคุณพ่อหรือยัง

เขาชอบวาดรูป เขียนนู่นเขียนนี่ เขจะมีสมุดสเก็ตช์กับปากกาของเขา ว่างๆ ก็เริ่มเขียนแล้ว

ตั้งใจถ่ายทอดความเป็นศิลปินให้เขาไหม

ส่วนใหญ่ไม่ได้สอนนะ (หัวเราะ) ก็รู้สึกว่ามันจะสอนเขามากกว่านี้หรือเปล่าด้วยซ้ำ แต่ก็รู้สึกว่ามันปล่อยให้เขาเป็นอิสระไปเถอะ ให้เขาวาด ทำอะไรตามใจเขาไป

ให้อิสระแค่ไหน

ที่นี้เขาอยากพ่นไฟไหนก็พ่นเลย เราไม่ว่าอะไร (ชี้ไปที่กำแพงด้านหลัง) แล้วก็ใช้สีที่ปลอดภัยระดับนึง เราไม่ได้ซีเรียสมาก เพราะมันเป็นพื้นที่เปิดโล่ง เหมาะสำหรับทำงาน

เพราะเราชอบวาดรูปอยู่แล้ว เรารู้สึกว่าถ้ามีที่ให้ลูกเล่นขีดเขียน พอเขาโตเขาก็รู้เองว่าจะไรควรทำไม่ควรทำ แต่ตอนยังเด็กก็ไม่ต้องไปเขมอะไรมาก มันจะทำให้เขาไม่มีความมั่นใจ เรารู้สึกว่าทุกคนควรจะมั่นใจว่าตัวเองอยากทำอะไร ไม่ต้องไปคอยบอกว่าอันนี้อ่า อันนั้นอย่า คือถ้าเขาไม่อยากจะเขียนก็ไม่ใช่ไร แต่ถ้าเขาอยากพ่นก็พ่นเลย อยากวาดก็วาดเลย จะทำอะไรก็ทำ ซึ่งเรารู้ว่ามันก็มีผลในอนาคต เพราะถ้าคนมันมั่นใจในตัวเอง มันจะรู้ว่าตัวเองอยากทำอะไร...

แต่บางทีก็คิดว่าเราฟรีเกินไปหรือเปล่าวะ (หัวเราะ)

แล้วมาร์ดีอยากทำอะไร

เขบอกว่าอยากเป็นหมอฟัน บางทีก็อยากเป็นนักธรณีวิทยา แล้ววาดรูปนี่ก็เหมือนเขาหาอะไรเล่นมากกว่า แต่เราพยายามให้เขาเขียนไดอารี่ทุกวัน บันทึกความประทับใจของเขา

แล้วตอนนี้เขาชอบอ่านหนังสือ เพราะแม่เขาพยายามปลูกฝัง เขาก็ชอบอ่านจนบางทีเหมือนอยู่ในโลกของตัวเองเกินไป ก็เหมือนคนเล่นมือถือนะ

บทบาทของคุณพ่อกับลูกสาว

เราพยายามพา她去เล่นกลางแจ้ง ปั่นจักรยาน วาดน้ำ ติเบตๆ เขาก็ชอบ ไม่ว่าอะไรมันก็สนุก ถ้าไปแม่ไปครบกิม แต่เขาจะไม่ค่อยเก่งเรื่องกีฬาเท่าไร เป็นแนวชอบอยู่บ้านทำนู่นทำนี่ แต่ก็ทึ่งไม่ได้ใจ ไม่ต้องเก่งหรอก แต่ได้ออกไปเล่น อย่างเป็นแบบๆ ติเบตก็ไม่ใช่ไร แต่ติเบตลูกที่นี้เราก็คือ เย้! ติเบตซิปเป้ง (หัวเราะ)

นอกจากใช้เวลาพาไปทำกิจกรรมแล้ว คุณเป็นพ่อที่ให้ความสำคัญกับอะไรอีก

เราต้องแสดงออกให้เขาเห็นว่าเรารักเขา ทั้งการกระทำและคำพูด ใช้เวลาที่อยู่ด้วยกันบอกกัน แสดงออกว่าเรารักกัน แล้วเขาจะรับรู้ได้ มันเป็นเรื่องที่เด็กต้องการที่สุดนะเราว่า รู้สึกยังงี้ก็บอกไปเลย ทำให้มันเป็นปกติ ไม่ต้องไปก๊าก ก่อนที่เขาจะโต เพราะถ้าโตแล้ว เวลาผ่านไปมันผ่านไปแล้ว มันก็จะผ่านไปเลย